La diversitat comunicativa, cognitiva i funcional

Com tenir-la en compte a l'hora d'ensenyar català com a llengua addicional a adults

Núria Esteve-Gibert
Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona
nesteveg@uoc.edu

Universitat Oberta de Catalunya

grecil

grup de recerca en cognició i llenguatge

UNIVERSITAT DE BARCELONA

UOC Universitat Oberta de Catalunya

Llorenç Andreu, UOC

Aina Bonet, UOC-Hèlsinki

https://blogs.uoc.edu/grecil/

1. Factors individuals que impacten en l'aprenentatge d'una llengua
2. Recull dels principals diagnòstics/condicions que poden generar necessitats específiques de suport en l'aprenentatge en una llengua
    a. Descripció breu
    b. Com pot impactar en l'aprenentatge d'una llengua
    c. Accions que es poden implementar per a promoure l'aprenentatge

Per què, en la mateixa situació d'aprenentatge, hi ha persones que aprenen una nova llengua més fàcilment que altres?

Factors individuals que impacten en l'aprenentatge

Per què, en la mateixa situació d'aprenentatge, hi ha persones que aprenen una nova llengua més fàcilment que altres?

Factors individuals que impacten en l'aprenentatge

Habilitats cognitives

Habilitats lingüístiques

Motivació

Edat

Personalitat

Per què, en la mateixa situació d'aprenentatge, hi ha persones que aprenen una nova llengua més fàcilment que altres?

Factors individuals que impacten en l'aprenentatge

Habilitats cognitives

Habilitats lingüístiques

Motivació

Edat

Personalitat

Habilitats lingüístiques
Vocabulari, morfosintaxi, fonologia, pragmàtica, velocitat i comprensió lectora (a la L1)

Habilitats cognitives generals
Atenció, memòria de treball, inhibició, velocitat de processament

Habilitats lingüístiques
Vocabulari, morfosintaxi, fonologia, pragmàtica, velocitat i comprensió lectora (a la L1)

Habilitats cognitives generals
Atenció, memòria de treball, inhibició, velocitat de processament

Mesures a partir de tests individualitzats o proves específiques

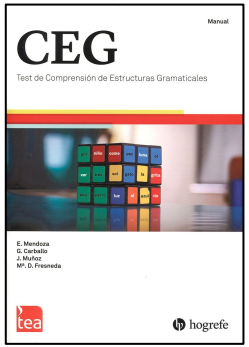

Habilitats lingüístiques
Vocabulari, morfosintaxi, fonologia, pragmàtica, velocitat i comprensió lectora (a la L1)

Habilitats cognitives generals
Atenció, memòria de treball, inhibició, velocitat de processament

Mesures a partir de tests individualitzats o proves específiques

Diagnòstics o necessitats específiques reportades

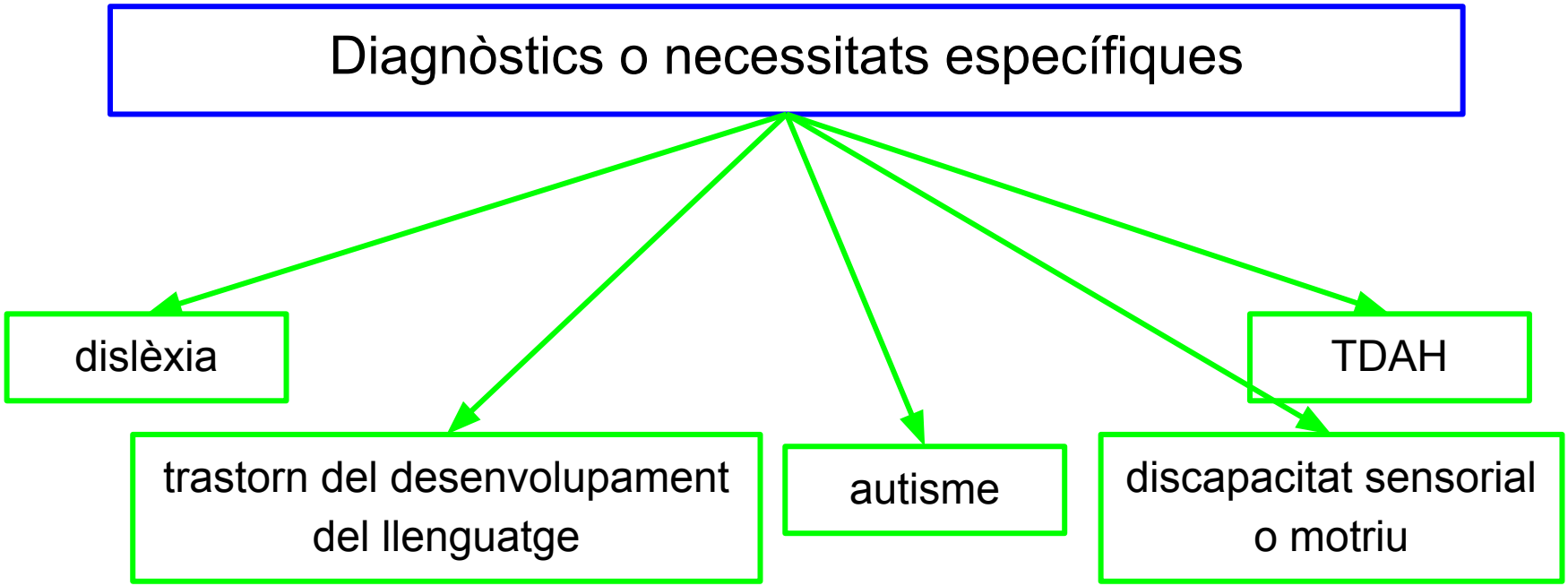
Diagnòstics o necessitats específiques
dislèxia
trastorn del desenvolupament del llenguatge
autisme
discapacitat sensorial o motriu
TDAH

Dislèxia

Dislèxia

“Hola. Em dic [redacted] i tinc dislèxia. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar per les meves necessitats específiques. Us adjunto l'informe. Gràcies.”

Assignatura: Aprenentatge de llengües en contextos multilingües (Grau d’Educació Primària)

Què és la dislèxia

ASHA

asha.org

American Speech-Language-Hearing Association

Making effective communication, a human right, accessible and achievable for all.

Trastorn del llenguatge escrit que afecta el **reconeixement de paraules** (descodificació i reconeixement visual), la comprensió lectora, l'ortografia i l'expressió escrita. Prevalença: 4%-10%

aprenentatge sol

Què és la dislèxia

asha.org

American Speech-Language-Hearing Association

Making effective communication, a human right, accessible and achievable for all.

Trastorn del llenguatge escrit que afecta el **reconeixement de paraules** (descodificació i reconeixement visual), la comprensió lectora, l'ortografia i l'expressió escrita. Prevalença: 4%-10%

a - p - r - e - n - e - n - t - a - t - g - e s - o - l

ruta sublèxica o fonològica vs ruta lèxica

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Dèficit clau: dificultats en el processament fonològic (Hogan et al., 2005; Seidenberg, 2017)

1. Dificultat amb l'estructura fonològica i morfològica de les paraules
2. Dificultats per relacionar sons amb lletres (descodificació lectora) --> menys velocitat i precisió lectora
3. Dificultats en la comprensió lectora, en la formulació del discurs acadèmic (narratiu i expositiu) i la comunicació social
4. Prosòdia atípica en la lectura (no en parla oral)
5. Més errors ortogràfics

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

Parlar Comprendre **Llegir** **Escriure**

1. Diferències entre llengües

Una relació transparent i consistent entre fonema i grafema facilita el reconeixement de paraules

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Parlar Comprendre **Llegir** **Escriure**

1. **Diferències entre llengües**

   Una relació transparent i consistent entre fonema i grafema facilita el reconeixement de paraules

2. **Diferències entre paraules**

   Les paraules més freqüents són més fàcils de reconèixer

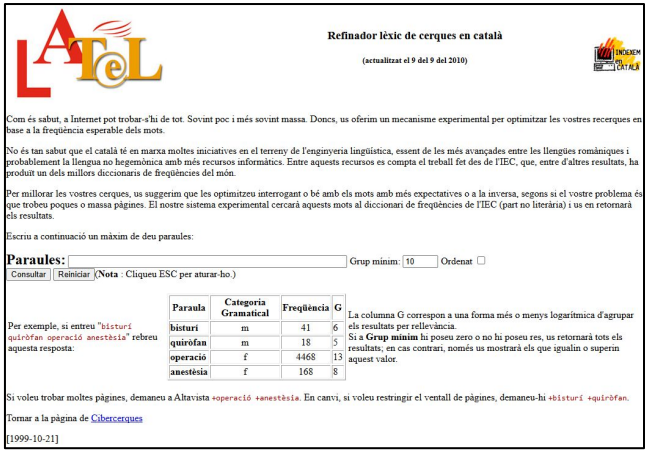

Refinador lèxic de cerques en català

(actualitzat el 9 del 9 del 2010)

Com és sabut, a Internet pot trobar-s'hi de tot. Sovint poc i més sovint massa. Doncs, us oferim un mecanisme experimental per optimitzar les vostres recerques en base a la freqüència esperable dels mots.

No és tan sabut que el català té en marxa moltes iniciatives en el terreny de l'enginyeria lingüística, essent de les més avançades entre les llengües romàniques i probablement la llengua no hegemònica amb més recursos informàtics. Entre aquests recursos es compta el treball fet des de l'IEC, que, entre d'altres resultats, ha produït un dels millors diccionaris de freqüències del món.

Per millorar les vostres cerques, us suggerim que les optimitzeu interrogant o bé amb els mots amb més expectatives o a la inversa, segons si el vostre problema és que trobeu poques o massa pàgines. El nostre sistema experimental cercarà aquests mots al diccionari de freqüències de l'IEC (part no literària) i us en retornarà els resultats.

Escriu a continuació un màxim de deu paraules:

Paraules: Grup mínim: 10 Ordenat

Consultar Reiniciar (**Nota** : Cliqueu ESC per aturar-ho.)

Per exemple, si entreu "bisturí quiròfan operació anestèsia" rebreu aquesta resposta:

Paraula	Categoria Gramatical	Freqüència	G
bisturí	m	41	6
quiròfan	m	18	5
operació	f	4468	13
anestèsia	f	168	8

La columna G correspon a una forma més o menys logarítmica d'agrupar els resultats per rellevància.
Si a **Grup mínim** hi poseu zero o no hi poseu res, us retornarà tots els resultats; en cas contrari, només us mostrarà els que igualin o superin aquest valor.

Si voleu trobar moltes pàgines, demaneu a Altavista +operació +anestèsia. En canvi, si voleu restringir el ventall de pàgines, demaneu-hi +bisturí +quiròfan.

Tornar a la pàgina de Cibercerques

[1999-10-21]

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Aprenentatge explícit** de les noves estructures lingüístiques (i no implícit)
  - Especialment, aprenentatge més intensiu, explícit i estructurat de les categories fonològiques, les relacions entre grafemes i fonemes, i els patrons prosòdics de la llengua.
  - Ús de contrastos i parells mínims per a fer més explícites les diferències fonològiques i mofològiques

grafema

fonema

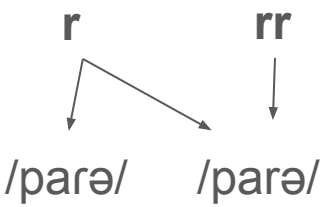

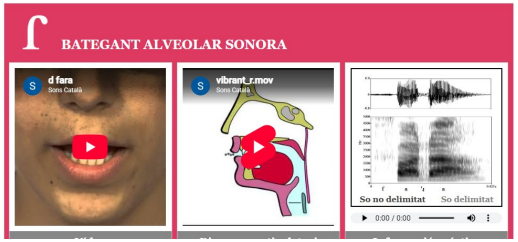

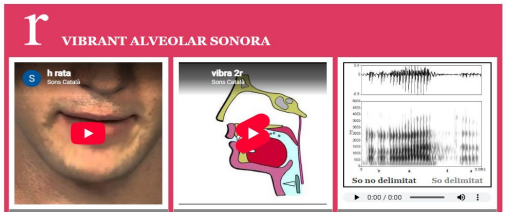

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Aprenentatge explícit** de les noves estructures lingüístiques (i no implícit)
  - Especialment, aprenentatge més intensiu, explícit i estructurat de les categories fonològiques, les relacions entre grafemes i fonemes, i els patrons prosòdics de la llengua.
  - Ús de contrastos i parells mínims per a fer més explícites les diferències fonològiques i mofològiques

menjo	men**jo**	**men**jo	**men**jo
menges	men**ges**	**men**ges	**men**ges
menja	men**ja**	**men**ja	**men**ja
mengem	men**gem**	**men**gem	**men**gem
mengeu	men**geu**	**men**geu	**men**geu
mengen	men**gen**	**men**gen	**men**gen

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Ús d'estratègies multisensorials** → escoltar i parlar (vídeos, àudios, tasques orals) sempre els serà més fàcil que no pas llegir i escriure; ensenyar vocabulari amb suport visual

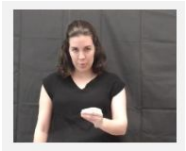

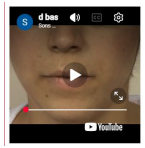

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Ús d'estratègies multisensorials** → escoltar i parlar (vídeos, àudios, tasques orals) sempre els serà més fàcil que no pas llegir i escriure; ensenyar vocabulari amb suport visual

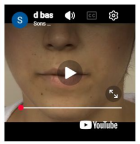

- **Tenir bon vocabulari en l'L2**: els ajudarà a compensar les dificultats en descodificació i paraules de baixa freqüència

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Ús d'estratègies multisensorials** → escoltar i parlar (vídeos, àudios, tasques orals) sempre els serà més fàcil que no pas llegir i escriure; ensenyar vocabulari amb suport visual

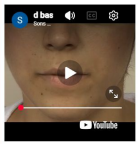

- **Tenir bon vocabulari en l'L2**: els ajudarà a compensar les dificultats en descodificació i paraules de baixa freqüència
- **Instruccions i enunciats clars**, amb resums dels passos a fer. Si és possible, enunciats en format escrit i oral, i possibilitat d'entrega oralment i per escrit

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- **Ús d'estratègies multisensorials** → escoltar i parlar (vídeos, àudios, tasques orals) sempre els serà més fàcil que no pas llegir i escriure; ensenyar vocabulari amb suport visual

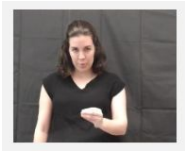

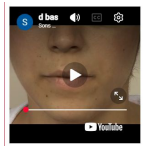

- **Tenir bon vocabulari en l'L2**: els ajudarà a compensar les dificultats en descodificació i paraules de baixa freqüència
- **Instruccions i enunciats clars**, amb resums dels passos a fer. Si és possible, enunciats en format escrit i oral, i possibilitat d'entrega oralment i per escrit
- **Crear les condicions adequades**: més silenci, possibilitat de més repeticions i més temps per a respondre i preparar-se, tecnologia de suport (si és possible), no haver de llegir en veu alta, assegurar que hi ha bona comprensió

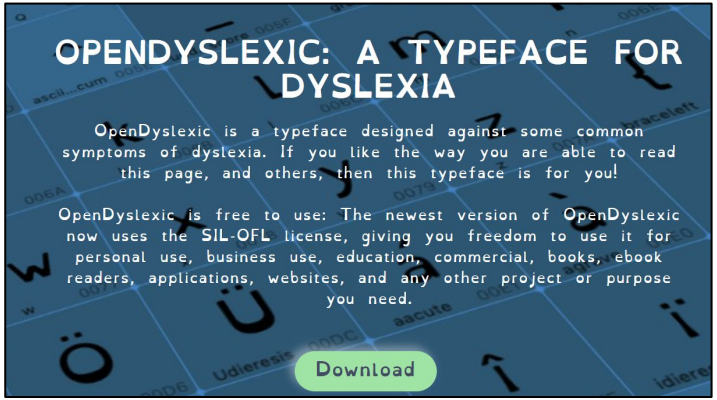

▸ Ann Dyslexia. 2025 Mar 26;75(2):313–338. doi: 10.1007/s11881-025-00326-1

Language skills of adults with dyslexia in English as a foreign language: proposal of a language spontaneity deficit hypothesis

Uxue Pérez-Litago [1,✉], Josué M Rojas-Guerra [1], Cristina Martínez-García [1], Paz Suárez-Coalla [1]

Abstract

Developmental dyslexia is characterized by reading and writing deficits that persist into adulthood. However, the mechanisms underlying these deficits appear to affect several language domains negatively. The present study aims to investigate how 18 native Spanish-speaking adults with developmental dyslexia perform different language tasks in English as a foreign language. For this purpose, reading and oral comprehension were performed along with written and oral production tasks by adults with dyslexia and their control peers. The results suggest that Spanish adults with dyslexia need more time to read English texts, and their reading comprehension is significantly worse than that of the control group. In written production, differences from the control group were found in the number of spelling errors. In addition, the oral productions showed differences in semantic errors, lexical diversity, and sentence complexity. Interestingly, the group differences for all measures were greater for the oral than for the written production tasks, leading to the hypothesis that this population is negatively affected by the spontaneity of the situation. In terms of practical implications, it seems important to provide special support for adults with dyslexia not only for written language learning but also for oral language learning in English.

Keywords: Adults, Dyslexia, Foreign language, Oral production, Reading comprehension, Writing production

▸ Proc Natl Acad Sci U S A. 2012 Jun 4;109(28):11455–11459. doi: 10.1073/pnas.1205566109

Extra-large letter spacing improves reading in dyslexia

Marco Zorzi [a,1,2], Chiara Barbiero [b,1], Andrea Facoetti [a,c,1], Isabella Lonciari [b], Marco Carrozzi [b], Marcella Montico [d], Laura Bravar [b], Florence George [e], Catherine Pech-Georgel [e], Johannes C Ziegler [f]

“Hola. Em dic [redacted] i tinc dislèxia. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar per les meves necessitats específiques. Us adjunto l'informe. Gràcies.”

Assignatura: Aprenentatge de llengües en contextos multilingües (Grau d’Educació Primària)

Hola, [redacted],

Seguint el que vam acordar a la trobada prèvia, a continuació exposem les adaptacions curriculars que implementarem a l’assignatura per tal de garantir que assolir els resultats d’aprenentatge esperats:

“Hola. Em dic [redacted] i tinc dislèxia. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar per les meves necessitats específiques. Us adjunto l'informe. Gràcies.”

Assignatura: Aprenentatge de llengües en contextos multilingües (Grau d’Educació Primària)

Hola, [redacted],

Seguint el que vam acordar a la trobada prèvia, a continuació exposem les adaptacions curriculars que implementarem a l’assignatura per tal de garantir que assolir els resultats d’aprenentatge esperats:

1. Més temps per a elaborar les proves finals
2. Possibilitat d’entregues en format vídeo
3. Ús de programari text-to-speech o augmentar espaiat del text escrit
4. Possibilitat de tenir feedback intermig a les entregues
5. ~~Tenir més en compte el fons que la forma~~
6. ~~Permetre l’ús d’IAG per a corregir les entregues (veure recomenacions)~~

Trastorn del Desenvolupament del Llenguatge (TDL)

Trastorn del Desenvolupament del Llenguatge (TDL)

“Hola. Em dic [redacted] i tinc necessitats de suport relacionades amb el llenguatge. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar i adjunto informe diagnòstic de Trastorn Específic del Llenguatge (o TDL). Gràcies.”

Què és el TDL

Abans: Trastorn Específic del Llenguatge, disfàsia, afàsia evolutiva

1. Alteració severa i persistent que afecta el desenvolupament del **llenguatge oral** sense la presència d'un altre trastorn que causi aquesta alteració i que té importants implicacions en el desenvolupament personal, social i escolar.
2. Prevalença: 8%-10%.
3. Altra probabilitat de comorbiditat (~ 40% i 50%; Hansen et al., 2018; Ramus et al 2013): TDL+dislèxia (sobretot si el TDL es caracteritza per dificultats fonològiques), TDL+disgrafia.
4. Causes:
    a. hipòtesi genètica
    b. hipòtesi neurocognitiva: dificultats amb memòria i atenció, dificultats en funcions executives
5. Altres aspectes: nivell socioeconòmic de la família, multilingüisme

El TDL en edat adulta

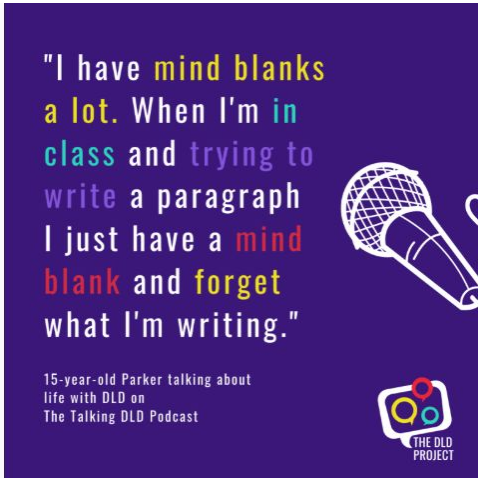

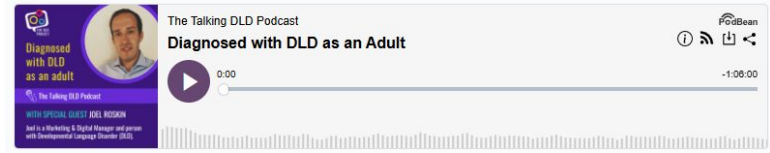

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. **Dificultats amb patrons sil·làbics complexos**: *ca**sc**, e**s**.**tr**uc.tu.ra*

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. Dificultats amb patrons sil·làbics complexos: *ca**sc**, e**s**.**truc**.tu.ra*
2. **Dificultats amb elements de la frase poc prominents:** síl·labes àtones, articles, preposicions, pronoms, clítics, etc.

   espero que aquesta xerrada resulti interessant

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. Dificultats amb patrons sil·làbics complexos: *ca**sc**, e**s**.**truc**.tu.ra*
2. **Dificultats amb elements de la frase poc prominents:** síl·labes àtones, articles, preposicions, pronoms, clítics, etc.

   es.pe.ro.que(a).ques.ta.xer.ra.d(a)us.re.sul.ti(i)n.te.res.sant.

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. Dificultats amb patrons sil·làbics complexos: *ca**sc**, e**s**.**truc**.tu.ra*
2. **Dificultats amb elements de la frase poc prominents:** síl·labes àtones, articles, preposicions, pronoms, clítics, etc.

   es.**pe**.ro.que(a).**ques**.ta.xer.**ra**.d(a)us.re.**sul**.ti(i)n.te.res.**sant**.

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. Dificultats amb patrons sil·làbics complexos: *ca**sc**, e**s**.**tr**uc.tu.ra*
2. Dificultats amb elements de la frase poc prominents: síl·labes àtones, articles, preposicions, pronoms, clítics, etc.

   es.**pe**.ro.que(a).**ques**.ta.xer.**ra**.d(a)us.re.**sul**.ti(i)n.te.res.**sant**.
3. **Processament del fraseig** (interfície prosòdia-sintaxi)

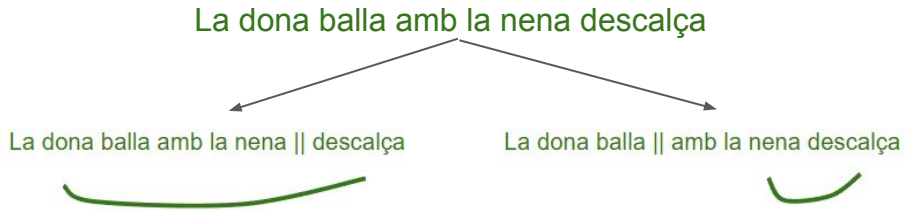

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia **Lèxic** Morfologia Sintaxi Pragmàtica

1. Dificultats d'accés a les representacions lèxiques (precisió i temps de reacció)
2. Errors fonològics i errors semàntics

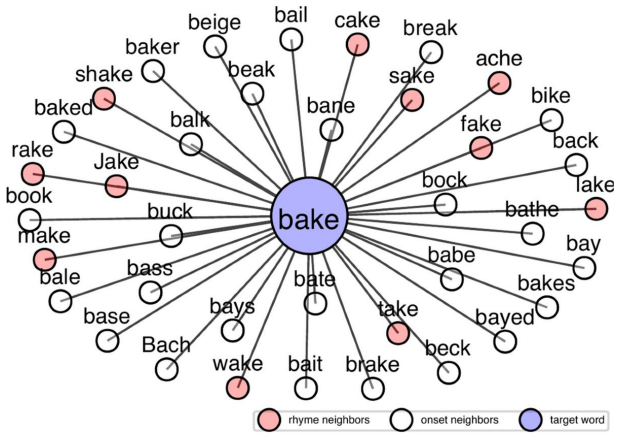

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic **Morfologia** **Sintaxi** Pragmàtica

1. Errors amb paraules funció (pronoms, articles, preposicions)
2. Errors amb les flexions verbals *mengem > menja*
3. Errors amb l'estructura argumental *posa el gos ___; el gos mossega ___*
4. Errors amb esturctures sintàctiques complexes *mentre dormia va sentir un soroll; la dona que busca feina està asseguda al costat de la parada petita de bus*

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi **Pragmàtica**

1. Dificultats amb sentits no literals del llenguatge i, en general, els que impliquen processament d’alternatives i inferències pragmàtiques
2. Dificultats amb la microestructura i la macroestructura del discurs: estructures causals, estructures temporals, descripció d’estats mentals dels protagonistes.
3. Dificultats per a usar el context per a processar paraules o frases ambigües

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

1. **Aprenentatge explícit** de les noves estructures lingüístiques (i no implícit)

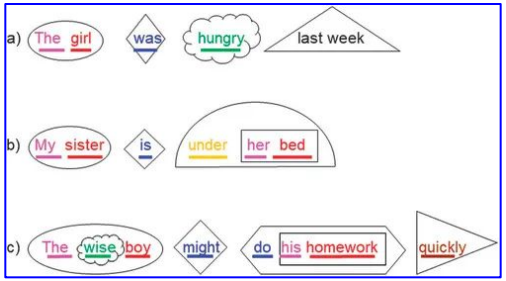

2. **Ús d'estratègies multisensorials** → per a reforçar significats morfosintàctics i discursius

Albert Giberga

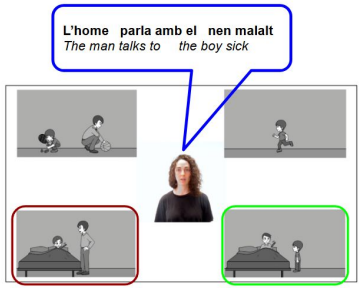

Interpretació A: Baseline (default most-frequent)

[L'home parla] [amb el nen malalt]
The man talks to the sick boy

Interpretació B: Target

[L'home parla amb el nen] [malalt]
The sick man talks to the boy

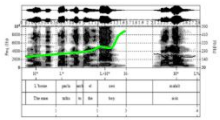

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

3. **Instruccions i enunciats clars**, amb resums dels passos a fer. Si és possible, enunciats en format escrit i oral, i possibilitat d'entrega oralment i per escrit.

4. Incloure **exemples**

5. **Crear les condicions adequades**: més silenci, possibilitat de més repeticions i més temps per a respondre i preparar-se, tecnologia de suport (de vegades), assegurar que hi ha bona comprensió

Trastorn del Desenvolupament del Llenguatge (TDL)

“Hola. Em dic [redacted] i tinc necessitats de suport relacionades amb el llenguatge. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar i adjunto informe diagnòstic de Trastorn Específic del Llenguatge (o TDL). Gràcies.”

Hola, [redacted],

Seguint el que vam acordar a la **trobada prèvia**, a continuació exposem les adaptacions curriculars que implementarem a l’assignatura per tal de garantir que assolir els resultats d’aprenentatge esperats:

Trastorn del Desenvolupament del Llenguatge (TDL)

"Hola. Em dic [redacted] i tinc necessitats de suport relacionades amb el llenguatge. Sol·licito les possibles adaptacions que em pugueu facilitar i adjunto informe diagnòstic de Trastorn Específic del Llenguatge (o TDL). Gràcies."

Hola, [redacted],

Seguint el que vam acordar a la **trobada prèvia**, a continuació exposem les adaptacions curriculars que implementarem a l'assignatura per tal de garantir que assolir els resultats d'aprenentatge esperats:

1. Més temps per a elaborar les activitats de l'assignatura i les proves finals
2. Possibilitat d'entregues en formats alternatius (sempre que sigui possible)
3. Possibilitat de fer tutories extres per a tenir més oportunitats d'ensenyament explícit i exemples
4. Possibilitat de tenir feedback intermig a les entregues
5. ~~Tenir més en compte el fons que la forma~~
6. ~~Permetre l'ús d'IAG per a corregir les entregues (veure recomenacions)~~

Autisme

Autisme

TEA
CEA
Persona TEA
Persona amb TEA
Persona autista
Persona amb autisme

★ Preferències autoreportades (Kenny et al., 2016)

Autisme

Hola,

Tinc autisme, depressió i transtorn d'ansietat. En general puc dur a terme les feines, però a vegades em costa coordinar-me amb altres alumens si haig de fer molts treballs en grup. I si estic en època de moltes crisis o baixa funcionalitat, em pot costar mantenir el nivell dels treballs i entregar-los a temps.

Cordialment,

Què és l'autisme

- Molta variabilitat
- **Dèficits persistents en la comunicació i interacció social en**:
  - En reciprocitat socioemocional
  - En conductes comunicatives no verbals utilitzades en la interacció social
  - En el desenvolupament, manteniment i comprensió de les relacions

- **Patrons restrictius i repetitus de comportament, interessos o activitats**, que es manifesten en dos o més d'aquests comportaments:

  - Moviments, ús d'objectes o parla estereotipada o repetitiva
  - Insistència en la monotonia, inflexibilitat en rutines o comportament ritualitzat
  - Interessos molt restringits i fixos que són anormals per intensitat i focus
  - Hiper- o hiporeactivitat a estímuls sensorials

- **Els símptomes han d'estar presents des de les fases inicials del desenvolupament, encara que potser no es manifestin fins que les demandes socials superin les capacitats de la persona**

Què és l'autisme

Grau 1 "Necessita ajuda"	Dificultat per iniciar interaccions socials. Respostes atípiques o poc ajustades a les expectatives socials. Pot semblar que té poc interès en les interaccions socials. Dificultat per alternar activitats. Problemes d'organització i planificació.
Grau 2 "Necessita força ajuda"	Grans dificultats en comunicació social, verbal i no verbal. Problemes socials fins i tot quan hi ha ajuda. Inici limitat d'interaccions socials. Respostes reduïdes o anormals.
Grau 3 "Necessita molta ajuda"	Greus dificultats en comunicació social, verbal i no verbal. Inici molt limitat d'interaccions socials. Respostes mínimes. Dificultat per encarar els canvis. Comportaments restringits i repetitius que interfereixen en el funcionament en tots els àmbits. Molta dificultat per canviar el focus d'atenció.

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi **Pragmàtica**

- Ambigüitats
- Canvis de tema durant una conversa
- Dobles sentits i intencions no literals (ironia, metàfores, expressions indirectes)
- Implicatures i inferències
- Funcions executives: atenció dividida, flexibilitat

***Volia** escriure't per dir-te que **segurament** vindré*

preferència per les alternatives literals

Molta consciència de les possibles ambigüitats i alternatives → davant d'aquesta imprevisibilitat, preferència per allò literal (vg. A. Vicente)

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Fonologia Lèxic Morfologia Sintaxi Pragmàtica

- En autisme, alta percepció de variacions no categòriques
  - Dificulat per extreure regularitats
  - Facilitat per percebre sons no fonològics a la L1

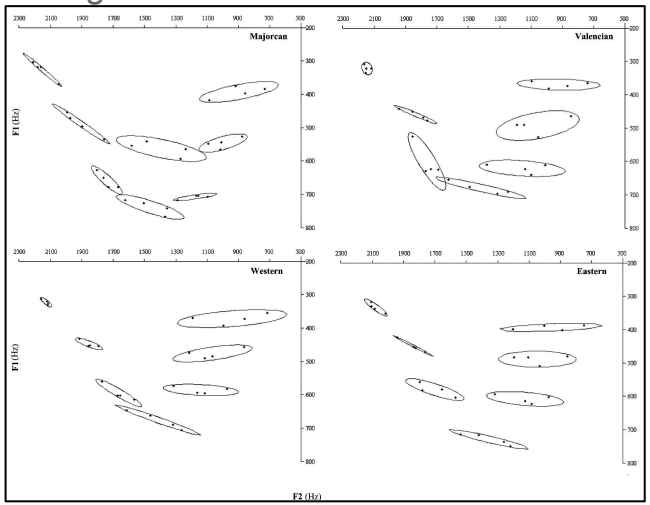

Recasens & Espinosa (2006)

/sɛk/ - /sek/ (L1 amazic; L1 castellà)
/pʰə.ˈtʰo/ - /pə.ˈto/ (L1 anglès)
/ˈka.lə/ - /ˈka.ɾə/ (L1 japonès)

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- Aprenentatge explícit: desambiguar explícitament les inferències pragmàtiques

  ***Volia** escriure't per dir-te que **segurament** vindré =*
  ***Vull** escriure't per dir-te que **no estic totalment segura** que pugui venir*

- "Instruccions" clares de comportaments socials esperats, estratègies de cortesia o mitigació

  Pots passar-me la sal?

  Passa'm la sal.

  Et fa res passar-me la sal?

  Podries passar-me la sal, sisplau?

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- Aprenentatge explícit: desambiguar explícitament les inferències pragmàtiques

  ***Volia** escriure't per dir-te que **segurament** vindré =*
  ***Vull** escriure't per dir-te que **no estic totalment segura** que pugui venir*

- "Instruccions" clares de comportaments socials esperats, estratègies de cortesia o mitigació

  3 - Pots passar-me la sal?

  4 - Passa'm la sal.

  1 - Et fa res passar-me la sal?

  2 - Podries passar-me la sal, sisplau?

Autisme

Hola,

Tinc autisme, depressió i transtorn d'ansietat. En general puc dur a terme les feines, però a vegades em costa coordinar-me amb altres alumens si haig de fer molts treballs en grup. I si estic en època de moltes crisis o baixa funcionalitat, em pot costar mantenir el nivell dels treballs i entregar-los a temps.

Cordialment,

[redacted]

Benvolguda [redacted]*,*

Gràcies per fer-nos arribar aquesta informació. Ja hem informat l'equip docent de les següents adaptacions curriculars, que també d'exposem aquí:

- *Podràs contactar els docents durant l'interval d'elaboració de les activitats tantes vegades com et calgui*
- *Sempre que sigui possible, els treballs en grup es podran fer individualment*
- *Planifica't amb temps l'elaboració de les activitats, i demana petites flexiblitzacions quan et calgui*

Autism. 2020 Jul 17;24(8):2166–2177. doi: 10.1177/1362361320937845

Bilingualism in autism: Language learning profiles and social experiences

Bérengère G Digard [1,✉], Antonella Sorace [1], Andrew Stanfield [1], Sue Fletcher-Watson [1]

Review article • Complimentary access Get rights and content

Language acquisition in autism spectrum disorders: A developmental review

Inge-Marie Eigsti [a], Ashley B. de Marchena [a], Jillian M. Schuh [a], Elizabeth Kelley [b] Show more

View PDF Download full issue Cite Add to Mendeley Share 10.1016/j.rasd.2010.09.001

Front Psychol. 2021 Sep 22;12:741182. doi: 10.3389/fpsyg.2021.741182

Autistic People's Access to Bilingualism and Additional Language Learning: Identifying the Barriers and Facilitators for Equal Opportunities

Rachael Davis [1,*,†], Sue Fletcher-Watson [1], Bérengère G Digard [2,†]

Author information Article notes Copyright and License information

PMCID: PMC8492951 PMID: 34630254

BERJ British Educational Research Journal BERA

Original Paper Open Access

Practitioners' perspectives and experiences of supporting bilingual pupils on the autism spectrum in two linguistically different educational settings

Katie B. Howard ✉, Napoleon Katsos, Jenny L. Gibson

First published: 20 July 2020 | https://doi.org/10.1002/berj.3662 | VIEW METRICS

Discapacitat sensorial o motriu

Discapacitat sensorial o motriu

Ceguesa, sordesa, paràlisi

Persona sorda, persona cega, persona discapacitada

Persona amb sordesa, persona amb ceguesa, persona amb discapacitat

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

Arribar a assistir a classes presencials ja és tot un assoliment

- **Ceguesa**: parlar comprendre **llegir** **escriure**
- **Sordesa**: **parlar** **comprendre** llegir escriure
- **Disc. motriu**: **parlar** comprendre llegir **escriure**

Education and Culture DG
Lifelong Learning Programme

PEDAGOGY AND LANGUAGE LEARNING FOR BLIND AND PARTIALLY SIGHTED ADULTS IN EUROPE

FESOCA
FEDERACIÓ DE PERSONES SORDES DE CATALUNYA

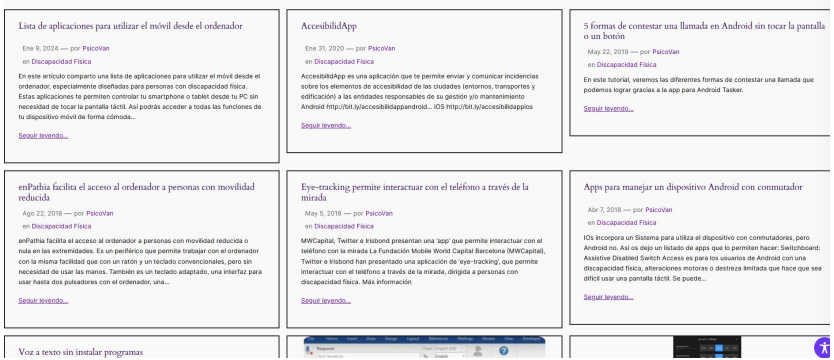

Impacte en l'aprenentatge d'una llengua

Arribar a assistir a classes presencials ja és tot un assoliment

- **Ceguesa**: parlar comprendre **llegir** **escriure**
- **Sordesa**: **parlar** **comprendre** llegir escriure
- **Disc. motriu**: **parlar** comprendre llegir **escriure**

Education and Culture DG
Lifelong Learning Programme

PEDAGOGY AND LANGUAGE LEARNING FOR BLIND AND PARTIALLY SIGHTED ADULTS IN EUROPE

FESOCA
FEDERACIÓ DE PERSONES SORDES DE CATALUNYA

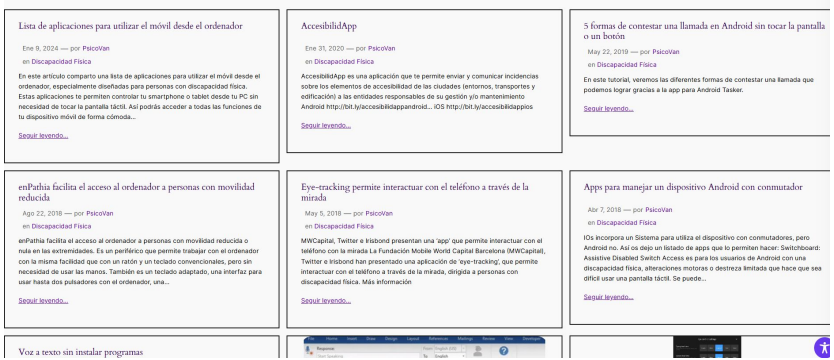

Sordesa: impacte en l'aprenentatge d'una llengua

- És imprescindible la llengua oral per a aprendre una llengua?
- El llenguatge té una dimensió multimodal i multisensorial: la gestualitat i la llengua de signes
- Ensenyar estructures gramaticals d'una llengua oral a persones sordes signants?

Projecte MultiLearn: Una finestra multimodal per entendre i avaluar el desenvolupament del llenguatge infantil

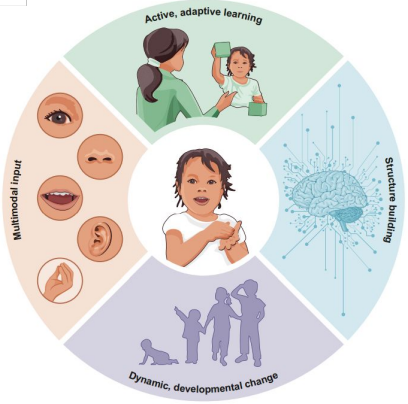

Image from Rowland et al. (2025). *Trends in Cognitive Science*.

erc Advanced Grant

PROSODY-SENSES

Pilar Prieto (UPF)

A l'atenció de la UOC,

Soc l'[redacted], una persona amb discapacitat auditiva i estic cursant el Màster de Dificultats d'aprenentatge i trastorns del llenguatge. Ara començaré el 2n semestre, per tant, com l'altra vegada necessito demanar les adaptacions de docència i que informeu els professors col·laboradors sobre la meva situació. Les meves adaptacions necessàries serien les següents:

- Substituir la part oral per una adaptació escrita en algunes assignatures.

- Adaptar els recursos d'aprenentatge i les activitats que continguin les parts orals substituint per les parts escrites i que els vídeos hagin de tenir correctament subtítols.

- Ser flexibles amb la meva expressió escrita (potser una mica diferent sobretot l'estructura de frases quan corregeixen els treballs tant individuals com grupals).

- Tenir dates d'entrega dels treballs una mica flexibles, un parell de dies més, a causa que requereixo una mica més temps per a desenvolupar adequadament les respostes i també del fet que alguns recursos audiovisuals podrien no estar ben accessibles.

Quedo a l'espera d'una resposta. Gràcies

Núria,

Aquesta estudiant està matriculada a les assignatures de:

- M4.606 Adquisició i avaluació del llenguatge
- M4.608 Trastorns del llenguatge oral
- M4.611 Dèficits d'atenció i trastorns de conducta

Sordesa: impacte en l'aprenentatge d'una llengua

- Oportunitat per incloure la llengua de signes al projecte docent
  - Millorar la formació acadèmica dels estudiants sords i oïents
  - Autoaprenentatge de LSC
    - https://lsc.iec.cat/
    - https://www.upf.edu/web/lsc-actua/mooc-lsc
    - https://transmediacatalonia.uab.cat/signem/
    - https://www.youtube.com/@AGILSAccessibilitatBarcelona/featured
  - Adaptar els continguts per a deixar d'associar llenguatge amb llengua oral

- Oportuntat per a formar persones sordes expertes en aprenentatge de llengua de signes
- Garantir l'accessibilitat als materials de l'assignatura

Què els pot ajudar a aprendre: **accessibilitat**

En sordesa

Garantir que tots els materials del curs (activitats, recursos de consulta, proves) siguin accessibles **visualment**.

- Entregues sempre per escrit o amb disponibilitat d'intèrpret de llengua de signes
- Valorar treballs en grup
- Recursos d'aprenentatge textuals o vídeos amb subtítols
  - Speech-to-text
  - Interpretació en llengua de signes

Què els pot ajudar a aprendre: **accessibilitat**

En sordesa

Garantir que tots els materials del curs (activitats, recursos de consulta, proves) siguin accessibles **visualment**.

- Entregues sempre per escrit o amb disponibilitat d'intèrpret de llengua de signes
- Valorar treballs en grup
- Recursos d'aprenentatge textuals o vídeos amb subtítols
  - Speech-to-text
  - Interpretació en llengua de signes

En ceguesa

Garantir que tots els materials del curs (activitats, recursos de consulta, proves) siguin accessibles **oralment**.

- Entregues orals (vídeos, proves orals)
- Valorar treballs en grup
- Recursos d'aprenentatge digitalitzats i amb bona resolució (PDF actuals) o disponibles en format àudio
  - Text-to-speech
  - Alternatives a les taules, gràfiques o figures
  - Llibres en Braille

Què els pot ajudar a aprendre: **accessibilitat**

En sordesa

Garantir que tots els materials del curs (activitats, recursos de consulta, proves) siguin accessibles **visualment**.

- Entregues sempre per escrit o amb disponibilitat d'intèrpret de llengua de signes
- Valorar treballs en grup
- Recursos d'aprenentatge textuals o vídeos amb subtítols
  - Speech-to-text
  - Interpretació en llengua de signes

En ceguesa

Garantir que tots els materials del curs (activitats, recursos de consulta, proves) siguin accessibles **oralment**.

- Entregues orals (vídeos, proves orals)
- Valorar treballs en grup
- Recursos d'aprenentatge digitalitzats i amb bona resolució (PDF actuals) o disponibles en format àudio
  - Text-to-speech
  - Alternatives a les taules, gràfiques o figures
  - Llibres en Braille

En discapacitat motriu

Que es pugui escollir entre materials accessibles **visualment** o **oralment**.

- Entregues sempre per escrit
- Valorar treballs en grup
- Speech-to-text
- Teclat a través d'eye-tracking

Què els pot ajudar a aprendre:
Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA)

I. Proporcionar múltiples formes de **representació**	II. Proporcionar múltiples formes **d'acció i d'expressió**	III. Proporcionar múltiples formes **d'implicació**

Què els pot ajudar a aprendre: **Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA)**

Representació

- Oferir alternatives auditives i visuals
- Aportar definicions explícites de vocabulari i estructures complexes
- Guiar el processament de la informació

Què els pot ajudar a aprendre: **Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA)**

Representació

- Oferir alternatives auditives i visuals
- Aportar definicions explícites de vocabulari i estructures complexes
- Guiar el processament de la informació

Acció i expressió

- Donar diverses opcions de resposta
- Accés a tecnologies d'assistència
- Accés a suport docent graduat i a seguiment del procés

Què els pot ajudar a aprendre: **Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA)**

Representació

- Oferir alternatives auditives i visuals
- Aportar definicions explícites de vocabulari i estructures complexes
- Guiar el processament de la informació

Acció i expressió

- Donar diverses opcions de resposta
- Accés a tecnologies d'assistència
- Accés a suport docent graduat i a seguiment del procés

Implicació

- Potenciar l'elecció
- Ressaltar la rellevància dels assoliments
- Promoure autoavaluació

A l'atenció de la UOC,

Soc [redacted], una persona amb discapacitat auditiva i estic cursant el Màster de Dificultats d'aprenentatge i trastorns del llenguatge. Ara començaré el 2n semestre, per tant, com l'altra vegada necessito demanar les adaptacions de docència i que informeu els professors col·laboradors sobre la meva situació. Les meves adaptacions necessàries serien les següents:

- Substituir la part oral per una adaptació escrita en algunes assignatures.

- Adaptar els recursos d'aprenentatge i les activitats que continguin les parts orals substituint per les parts escrites i que els vídeos hagin de tenir correctament subtítols.

- Ser flexibles amb la meva expressió escrita (potser una mica diferent sobretot l'estructura de frases quan corregeixen els treballs tant individuals com grupals).

- Tenir dates d'entrega dels treballs una mica flexibles, un parell de dies més, a causa que requereixo una mica més temps per a desenvolupar adequadament les respostes i també del fet que alguns recursos audiovisuals podrien no estar ben accessibles.

osta. Gràcies

Benvolguda Alexandra,

Hem treballat intensament els darrers mesos per a adaptar les assignatures del Màster de l'àmbit de la parla i el llenguatge per a què també incloguin formació sobre infants que usen la llengua de signes. Tots els estudiants matriculats a les assignatures, no només les persones que pugueu necessitar adaptacions per sordesa, tindran ara possibilitat d'aquesta formació i això passarà sempre a partir d'ara, així que quan decideixis tornar-les a matricular, estaran preparades.

Jo no porto els temes de gestió i tràmits acadèmics. Em sona que hi ha un període concret en què els estudiants podeu desmatricular sense cost una assignatura, però com et dic no tinc la info exacta ni concreta perquè no ho porto jo. Si no trobes la info al Campus/Tràmits, hauries de dirigir-te al teu tutor o tutora UOC, perquè et podrà informar millor que jo de si pots acollir-te a aquest termini o, si no, de quines implicacions té.

Cordialment,

Trastorn per Dèficit d'Atenció, amb Hiperactivitat o sense (TDA-H)

Què és el TDAH

- Es caracteritza per la presència de símptomes i conductes de falta d'atenció, hiperactivitat i impulsivitat amb una freqüència i intensitat inhabituals per a l'edat, el sexe i el nivell de desenvolupament del nen o la nena
- Heterogeni i amb moltes comorbiditats
- Relacionat amb una alteració de les funcions executives (atenció, inhibició, memòria de treball, flexibilitat)

Impacte en l’aprenentatge d’una llengua

- Dificultats per **comprendre enunciats**.
- Dificultats en els **processos lectors** (prefereixen elements orals).
- Dificultats en els processos d'**escriptura** (i matemàtics)
- Dificultats en l'**organització** i la **planificació** de l'estudi.
- Dificultats per **prioritzar** el que és rellevant en el contingut.
- S’**autoperceben** com a menys “proficients” en una L2
- Dificultats per entendre el **llenguatge no literal** (es necessita més atenció i focus)

Què els pot ajudar a aprendre una llengua

- Promoure els materials auditius més que no pas els escrits
- Més sessions individuals, si és possible
- Reforç visual i gestual

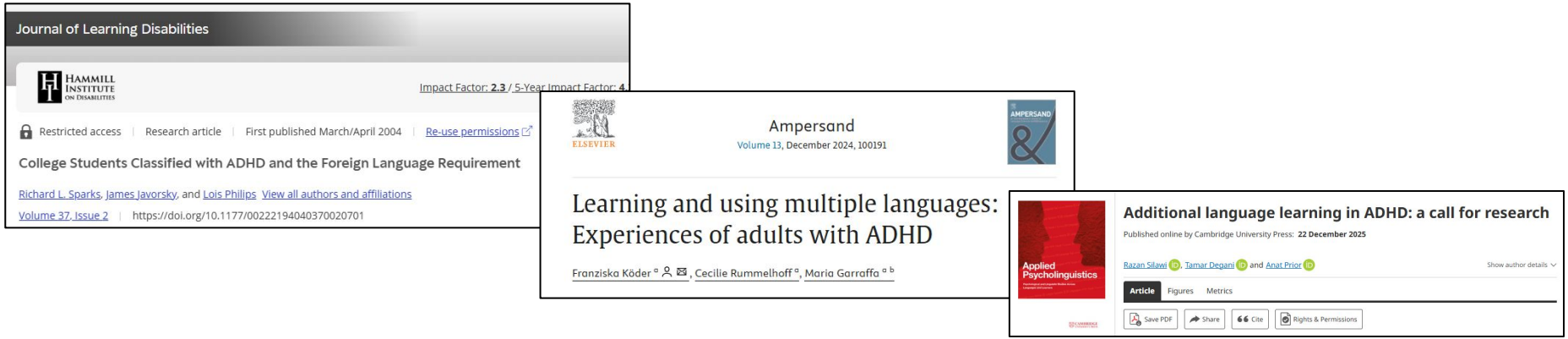

Consideracions finals generals

1. Ser conscients de la diversitat cognitiva, comunicativa i funcional de les persones
2. Sempre que sigui possible, que els materials siguin accessibles des de diversos canals i que diversificar el format d'entregues
3. Enunciats clars, amb resums, i amb més temps per respondre'ls
4. Ús d'estratègies multimodals i multisensorials
5. Ensenyament explícit de les estructures fonològiques i morfosintàctiques i de les ambigüitats lèxiques i pragmàtiques

Moltes gràcies!

Núria Esteve-Gibert
Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona
nesteveg@uoc.edu

Universitat Oberta de Catalunya